

12.01.23

Norske Kvinners Sanitetsforenings innspill til Justis- og beredskapsdepartementet om Statsbudsjett 2024

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er Norges største kvinneorganisasjon med 43 000 medlemmer. Kvinnehelse og beredskap er kjernen i foreningens virke. Vi er en stor beredskapsaktør med 3500 beredskapsfrivillige. Mer enn 350 lokalforeninger er engasjert i omsorgsberedskap over hele landet, og vi har avtaler om bidrag til omsorgsberedskap med 150 kommuner. I tillegg driver N.K.S. et bredt arbeid innen kvinnehelse i hele kvinnens livsløp. En sentral aktivitet er arbeid på voldsfeltet der vi jobber med voldsutsatte kvinner som har vært på krisesenter. Vi har også gjennom mange år arrangert aktiviteter for kvinner og barn på asylmottak. Sanitetskvinnene ber om følgende:

- Tildelingskriteriene for frivillige organisasjoner i redningstjenesten må oppdateres
- Tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes
- Øremerking av midler til mentorordning for voldsutsatte
- Tilskuddsordningen til aktiviteter for barn på mottak økes

Tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner i redningstjenesten må oppdateres

Dagens tilskuddsordning for frivillige organisasjoner er gammeldags og anerkjenner ikke det samvirke som er avgjørende viktig om man skal lykkes i komplekse operasjoner. Samfunnsikkerhetsfeltet er kjennetegnet av samarbeid mellom både offentlige aktører, private og frivillige organisasjoner. Sanitetskvinnene har bidratt i situasjoner med ekstremvær, skogbranner og leteaksjoner.

Tilskuddet er ment å fremme kvalitet i redningstjenesten og gjøre at frivillige organisasjoner settes bedre i stand til å delta i redningsaksjoner når mennesker har behov for umiddelbar hjelp som følge av akutte hendelser. Vi er opptatt av at alle som bidrar inn til gode redningsforløp må omfattes av ordningen; de som i forskriften defineres som samvirkepartnere.

Sanitetskvinnene mottar ingen statsstøtte. Alle kostnader knyttet til opplæring, materiell, samlinger og lignende finansieres i dag av egne innsamlede midler. Ressurser som går med til å skaffe midler, kunne vært brukt til bedre lokal beredskap og utholdenhet i kriser. Vi er en viktig samvirkeaktør i mange kommuner og bidrar med kompetanse, personell, materiell og/eller infrastruktur under redningsaksjoner. Vi ber om at samvirkeaktører som bidrar til gode redningsforløp tilgodeses for å møte intensjonen med tilskuddsordningen.

- Vi ber om at ordlyden i forskriften til tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner i redningstjenesten oppdateres slik at alle bidragsytende samvirkeaktører omfattes. Vi har følgende forslag:
Opprinnelig tekst: *Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum (FORF), frivillige organisasjoner i redningstjenesten som representeres av FORF og andre lignende frivillige organisasjoner som deltar i redningstjenesten, kan få tilskudd.*
Vårt forslag: *Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum (FORF), frivillige organisasjoner i redningstjenesten som representeres av FORF og andre lignende frivillige organisasjoner som deltar og støtter i redningsforløpet, kan få tilskudd.*

Tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes

Frivillige søk- og redningsorganisasjoner kalles ut på flere oppdrag enn noensinne: *“Med flere redningsoppdrag og høyere tempo, vil det være behov for mer oppmerksomhet og flere ressurser til de frivillige rednings- og beredskapsorganisasjonene. Da er det viktig at de forstås som de er; en uvurderlig ressurs i beredskapsarbeidet.”*, skrevet av Tora Aasland i *Frivillighet i samvirke: Frivillige*

organisasjoners medvirkning i redningstjeneste og beredskapsarbeid (2022)¹. For å sikre god beredskap og godt samvirke må frivillige organisasjoner støttes.

- For å sikre god beredskap ber vi om at tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes.

Hjelpetiltak til voldsutsatte kvinner

I 2016 opprettet vi mentorordningen Ressursvenn som et pilotprosjekt i Oslo. Dessverre ser vi at mange kvinner som ønsker å bryte med en voldelig partner ender med å flytte tilbake til overgriper. Årsakene til at kvinnene returnerer er komplekse, men vi er kjent med at mange opplever å være i en særskilt sårbar fase etter brudd og de beskriver mangel på eget nettverk som en særlig sårbarhetsfaktor. Ressursvenn er nå blitt et nasjonalt tilbud med aktivitet flere steder i landet. I denne ordningen kobles voldsutsatte kvinner med en frivillig etter opphold på krisesenter, for en periode på inntil ett år. Et overordnet mål med Ressursvenn er å bidra til å styrke voldsutsatte i en sårbar periode, for å forebygge at voldsutsatte skal returnere til voldsutøver.

Vi ønsker å kunne tilby Ressursvenn til enda flere voldsutsatte og etablere en forutsigbar tjeneste tilknyttet landets krisesenter. For å sørge for at mentorordningen skal bli permanent, forutsigbar og enda bredere tilgjengelig ber vi om øremerkede midler til drift. I Fafo-rapport *Noen å høre til* (2021:32) fremheves viktigheten med å sikre langsiktig finansiering til mentorordningene, hvor Ressursvenn er et av tiltakene som er belyst. I samme rapport påpekes det også at mentorordninger krever et profesjonelt organisasjonsapparat for å sikre faglighet, kvalitet, oppfølging, sikkerhet og kontinuitet i tilbudet. For å kunne utvide og utvikle mentorordningen Ressursvenn er anbefalingen om trygg langsiktig finansiering en nødvendighet. Vi ber derfor om midler for å sikre dekning av mentorordning til minimum halvparten av landets krisesenter, ressurser til koordinering nasjonalt, markedsføring, oppstart, og kompensasjon til frivillige gruppeledere som følger opp tiltaket lokalt. Vi ber om:

- Øremerket tilskudd for vår mentorordning for voldsutsatte med 5 millioner kroner.

Bedre levekår for barn og familier på asylmottak

Andelen barn som lever i lavinntektsfamilier har økt bekymringsfullt de siste årene. Gjennom FNs Bærekrafts mål nr. 1, har Norge forpliktet seg til å minst halvere andelen barn som lever i fattigdom, innen 2030. Vi er bekymret for situasjonen til familier og barn som bor på asylmottak i lengre perioder. Å leve med svak økonomi over lengre tid har store helsemessige konsekvenser. Gjennom de familier vi treffer i våre aktiviteter og tilbud, erfarer vi at situasjonen for mange har forverret seg ytterligere under koronapandemien. Det er viktig at alle barn i Norge, uansett etnisk bakgrunn, behandles på likeverdig måte og at det stilles krav til forsvarlighet. I dag er enslige mindreårige asyløkere mellom 15-18 år under UDI sin omsorg, ikke barnevernet. Det gjør at de ikke får den omsorgen de har krav på i henhold til Barnekonvensjonen. Dette har mottatt sterk kritikk både fra FNs barnekomité, Menneskerettighetskomité og Torturkomité og fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter.

UDI planlegger med 40 000 nye asyløkere i 2023, hovedsakelig fra Ukarina. Det er usikkerhet knyttet til antallet, men den laveste prognosen er 8 000 og høyeste er 120 000. Med ankomst av 40 000 anslås det at 800 vil være enslige mindreårige asyløkere. Regjeringen må øke midler til aktiviteter for barn på asylmottak. Aktiviteten er et viktig bidrag for å sørge for at barn som bor på asylmottak får et stabilt tilbud gjennom hele året, og får oppleve mestring, deltakelse og tilhørighet i en ellers

¹ [Frivillighet i samvirke: Frivillige organisasjoners medvirkning i redningstjeneste og beredskapsarbeid](#). 2022.

unormal situasjon. Potten for aktivitetsmidler bør derfor økes i tråd med økt antall ankomster i 2023 og årene framover.

Vi ber også om at tilskuddsperioden utvides til to år, i tråd med anbefalinger fra en rapport laget av Oxford Research (2019). I dag er det slik at aktiviteter ofte ikke kommer i gang før på våren og høsten på grunn av lang søknadsbehandling. En lengre tidshorisont vil bidra til å skape bedre rammer og forutsigbarhet for de frivillige organisasjonene som planlegger aktivitetene. En lengre tilskuddsperiode vil også bidra til å styrke samarbeidsrelasjonen mellom frivillige, beboerne og ansatte i mottakene samt styrke kvaliteten på aktivitetene som tilbys. Vi ber om:

- Tilskuddsordningen for aktiviteter for barn på asylmottak oppjusteres og at regelverket endres slik at det blir mulig å søke om støtte til prosjekter over 2 år.
- Bevilgningen i økonomiske ytelser økes og prisjusteres slik at levekårene til barn og familier på mottak bedres.
- En merknad som sikrer at omsorgsansvaret for alle enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger reguleres i barnevernsloven, etter anbefaling fra en rekke FN organer.

Sanitetskvinnene ønsker å takke Justis – og beredskapsdepartementet for godt samarbeid og vi bidrar gjerne til å opplyse sakene mer om ønskelig.

Med vennlig hilsen
Norske Kvinners Sanitetsforening

Malin Stensønes, generalsekretær